

Verslag marktconsultatie – Request for information

met betrekking tot

Netbewust all-electric aanbod Dragonder-Oost Veenendaal

PROVINCIE UTRECHT

Versie : 20260722 – DEF

Datum : 22 juli 2026

© Gehele of gedeeltelijke overneming, reproductie of openbaarmaking van de Aanbestedingsstukken, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande Schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
1.1	Context	3
1.2	Opzet en deelname	3
1.3	Aanleiding	3
1.4	Achtergrond	3
HOOFDSTUK 2	INZICHTEN.....	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Technische haalbaarheid vraagt om een integrale ontwerpbenadering	5
2.3	Kwaliteit ontstaat door een zorgvuldig proces.....	5
2.4	Een aantrekkelijk aanbod combineert eenvoud, maatwerk en vertrouwen	6
2.5	Betaalbaarheid vraagt om een slim georganiseerd proces.....	6
2.6	Een succesvolle uitvoering vraagt om een heldere samenwerking tussen partijen.....	6
HOOFDSTUK 3	VOORBEHOUD EN VERVOLG.....	8

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Context

Dit verslag bevat een samenvatting op hoofdlijnen van de reacties die zijn ontvangen naar aanleiding van de marktconsultatie 'Netbewust all-electric aanbod Dragonder-Oost Veenendaal', uitgeschreven door de Provincie Utrecht namens het Energie Diensten Centrum (EDC) en de gemeente Veenendaal. Het verslag is opgesteld conform de vereisten van artikel 40 van Richtlijn 2014/24/EU en de PIANOO-richtlijnen voor marktconsultaties: het beschrijft de verkregen inzichten op hoofdlijnen en verwijst niet naar specifieke marktpartijen of commercieel gevoelige informatie. Het verslag wordt openbaar gemaakt zodat een gelijk speelveld ontstaat voor alle partijen — zowel deelnemers als niet-deelnemers — bij een eventuele vervolprocedure.

1.2 Opzet en deelname

De marktconsultatie bestond uit een schriftelijk deel (vragenlijst) via TenderNed en een fysieke, verdiepende bijeenkomst met een aantal, uit de schriftelijke inzendingen geselecteerde, partijen.

De schriftelijke consultatie liep van 26 mei tot en met 12 juni 2026 en leverde 27 reacties op van onder andere installateurs, leveranciers, aanbieders van slimme sturing en ontzorgers.

Op 2 juli 2026 vond vervolgens een fysieke bijeenkomst plaats in Veenendaal. Tien van de twaalf uitgenodigde partijen namen hieraan deel. Tijdens deze bijeenkomst zijn de uitkomsten van de schriftelijke consultatie verdiept aan de hand van stellingen, twee scenario's voor de organisatie van het aanbod en een concept Programma van Eisen.

De combinatie van het schriftelijke deel en de fysieke bijeenkomst heeft niet alleen geleid tot inzicht in de technische mogelijkheden, maar ook in de kansen, aandachtspunten en verschillende perspectieven binnen de markt. Dit document is de samenvatting van beide. Waar sprake is van brede overeenstemming wordt dit expliciet benoemd. Op onderwerpen waar verschillende opvattingen bestaan, worden deze verschillen beschreven.

1.3 Aanleiding

De onder 1.1 genoemde partijen zijn op zoek naar de mogelijkheden met betrekking tot het ontwikkelen van een aantrekkelijk, betrouwbaar e netbewust aanbod voor warmtepompen voor particuliere woningeigenaren in de wijk Dragonder-Oost in Veenendaal. Een eerste stap hierbij is het opzetten van de marktconsultatie waarvan het verslag nu voor u ligt.

De consultatie richtte zich niet alleen op de technische mogelijkheden, maar ook op de vraag hoe een dergelijk aanbod georganiseerd kan worden. Daarbij stonden onder meer de gewenste rolverdeling tussen gemeente, energieloket en marktpartijen, de wijze van kwaliteitsborging en de betaalbaarheid voor bewoners centraal. De uitkomsten van de marktconsultatie vormen input voor de verdere uitwerking van de aanpak en het Programma van Eisen voor Dragonder-Oost. Ze zijn nadrukkelijk bedoeld als verkenning van de mogelijkheden in de markt en niet als selectie of beoordeling van individuele aanbieders.

1.4 Achtergrond

De wijk Dragonder-Oost in Veenendaal bestaat uit 669 koopwoningen, gebouwd tussen 2004 en 2012. De woningen hebben overwegend energielabel A en zijn daarmee in veel gevallen geschikt voor een volgende stap richting aardgasvrij verwarmen. Voor de wijk is gekozen voor een individuele aanpak, met als doel uiterlijk in 2050 aardgasvrij te zijn.

Tegelijkertijd speelt netcongestie een steeds belangrijkere (beperkende) rol. De uitdaging is daarom niet alleen om woningen aardgasvrij te maken, maar dit te doen binnen de beschikbare netcapaciteit. Op basis van postcode-6-data beschikken 178 van de 784 aansluitingen al over een 3x25A-aansluiting. De overige aansluitingen zijn 1x35A- of 1x25A.

Het voorgaande in ogenschouw genomen leidde tot de centrale vraag van de Marktconsultatie:

“Hoe kan een aantrekkelijk en betrouwbaar all-electric aanbod worden ontwikkeld dat past binnen de bestaande netcapaciteit én aansluit bij de wensen van bewoners?”

Daarbij stonden vijf uitgangspunten centraal:

- lage netimpact;
- betrouwbaar en toekomstbestendig;
- betaalbaar voor bewoners;
- passend bij de woningen in Dragonder-Oost;
- voldoende ontzorging, met ruimte voor verschillende behoeften van bewoners.

Parallel aan bovenstaande vraagstelling wordt onderzocht of op enkele locaties in de wijk een kleinschalige collectieve warmteoplossing, zoals een gedeelde bodemlus of aquathermie, kansrijk is. Dit traject valt buiten de scope van de marktconsultatie.

Hoofdstuk 2 Inzichten

2.1 Algemeen

De marktconsultatie laat zien dat een netbewust all-electric aanbod voor Dragonder-Oost technisch haalbaar wordt geacht. De meeste aandachtspunten liggen niet op technisch vlak, maar bij de manier waarop kwaliteit, bewonersbegeleiding, betaalbaarheid en samenwerking tussen marktpartijen worden georganiseerd.

Er kwam geen eenduidige voorkeur naar voren voor één specifieke inrichting van het proces: verschillende organisatiemodellen kennen elk hun eigen voor- en nadelen. Wel bestaat brede overeenstemming over een aantal uitgangspunten die van belang zijn voor een succesvolle uitvoering. Deze inzichten vormen de belangrijkste opbrengsten van de marktconsultatie en worden hieronder thematisch beschreven.

2.2 Technische haalbaarheid vraagt om een integrale ontwerpbenadering

De marktpartijen onderschrijven dat een netbewust all-electric aanbod voor Dragonder-Oost technisch haalbaar is. Daarbij werd benadrukt dat het succes van een installatie niet wordt bepaald door de keuze voor één specifiek product, maar door de kwaliteit van het totale ontwerp en de samenhang met andere installaties en elektriciteitsverbruikers in de woning, zoals een laadpaal, inductiekookplaat en zonnepanelen.

De markt ziet goede mogelijkheden om het maximale piekvermogen van een warmtepomp te beperken. Daarbij werd benadrukt dat niet alleen de warmtepomp zelf, maar juist de combinatie (van de warmtepomp) met andere grote elektriciteitsverbruikers bepalend is voor de uiteindelijke netbelasting van de woning. Afhankelijk van de situatie kunnen verschillende vormen van slimme sturing worden toegepast, variërend van het afstemmen van energiegebruik tussen apparaten tot meer geavanceerde energiemanagementsystemen (HEMS).

Een goede warmteverliesberekening vormt daarbij een belangrijke basis voor het bepalen van het benodigde vermogen van de warmtepomp. Daarnaast is aandacht nodig voor de juiste dimensionering van de volledige installatie, waaronder de warmtepomp, het afgiftesysteem, de distributieleidingen, ventilatie en de regeling. Verschillende partijen gaven aan dat problemen in de praktijk vaker ontstaan door een onvolledig of onjuist systeemontwerp dan door de warmtepomp zelf.

Ook slimme sturing (HEMS) en netbewust ontwerpen werden veelvuldig besproken. Hoewel de meningen verschillen over de noodzaak van een afzonderlijk HEMS-systeem, bestaat brede overeenstemming dat het sturen op het totale energiegebruik van de woning steeds belangrijker wordt. Daarnaast werd aandacht gevraagd voor geluid, vooral bij rijwoningen, waarbij verschillende technische oplossingen mogelijk zijn, ieder met eigen voor- en nadelen. Dit kan wel kostenverhogend werken. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn om extra te investeren in een stille warmtepomp, geluiddempende omkasting, extra trillingsdemping toe te voegen of te kiezen voor een in-dak of schoorsteenopstelling (met gevolgen voor beheer- en onderhoud).

De consultatie laat daarmee zien dat de techniek in de meeste gevallen geen beperkende factor vormt, mits voldoende aandacht wordt besteed aan het ontwerp van de totale installatie.

2.3 Kwaliteit ontstaat door een zorgvuldig proces

Vrijwel alle marktpartijen benadrukten dat een goed functionerende installatie begint bij een zorgvuldig proces. Niet alleen de installatie zelf, maar ook de voorbereiding, uitvoering, oplevering en nazorg bepalen uiteindelijk de kwaliteit en prestaties.

Brede steun bestaat voor het standaardiseren van de uitgangspunten waarop installaties worden ontworpen. Door bijvoorbeeld gebruik te maken van warmteverliesberekeningen, een standaard ventilatiecheck, uniforme ontwerpcondities en duidelijke uitgangspunten voor dimensionering worden offertes beter vergelijkbaar en kan de kwaliteit beter worden geborgd.

Daarnaast werd benadrukt dat het Programma van Eisen zich bij voorkeur richt op prestaties in plaats van op specifieke producten of technische oplossingen. Een prestatiegerichte uitvraag biedt ruimte voor innovatie,

voorkomt onnodige beperkingen voor marktpartijen en maakt het mogelijk om in te spelen op toekomstige technologische ontwikkelingen.

Ook werd aandacht gevraagd voor een goede oplevering, onafhankelijke kwaliteitscontrole en duidelijke instructie aan bewoners. Verschillende partijen gaven aan dat het functioneren van een warmtepomp niet alleen afhankelijk is van de techniek, maar (juist) ook van het gebruik door bewoners. Met een HEMS is veel mogelijk op een eenfaseaansluiting, maar misschien kan niet alles meer op hetzelfde moment. Goede uitleg en realistische verwachtingen dragen daarom bij aan een beter werkende installatie én minder servicevragen.

2.4 Een aantrekkelijk aanbod combineert eenvoud, maatwerk en vertrouwen

De markt ziet weinig meerwaarde in volledig gestandaardiseerde pakketten (ambitieniveaus). Woningen verschillen daarvoor te veel en technieken ontwikkelen zich snel. Een aanpak moet ruimte laten voor een stapsgewijze aanpak, waarbij niet in één keer de gehele verduurzamingsslag gemaakt hoeft te worden. Wel bestaat brede steun voor standaardisatie van het proces en de uitgangspunten, gecombineerd met een modulair aanbod waarin bewoners kunnen kiezen uit logische aanvullende opties. Deze buurt (veel zelfde woningtypen) leent zich hier goed voor.

Bewoners verschillen bovendien in de mate waarin zij behoefte hebben aan ondersteuning. Waar de één maximale ontzorging wenst, wil de ander juist zelf keuzes kunnen maken. Tegelijkertijd werd benadrukt dat een te directieve benadering averechts kan werken. Bewoners moeten voldoende ruimte ervaren om op een zelfgekozen moment aan te sluiten.

Volgens veel partijen ontstaat vertrouwen vooral door transparantie en door ervaringen van andere bewoners. Ambassadeurs uit de wijk, voorbeeldwoningen en bijeenkomsten waarbij bewoners hun eigen ervaringen delen, werden meerdere malen genoemd als effectieve manieren om bewoners te informeren en enthousiasmeren.

2.5 Betaalbaarheid vraagt om een slim georganiseerd proces

Betaalbaarheid werd door vrijwel alle marktpartijen genoemd als een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle aanpak. Daarbij werd benadrukt dat een aanzienlijk deel van de totale kosten bestaat uit proceskosten en niet uit de installatie zelf. Juist in het slimmer organiseren van het proces zien marktpartijen de grootste kansen om het aanbod betaalbaar te houden.

Verschillende partijen noemden als voorbeelden het vooraf beschikbaar maken van woninginformatie, het uitvoeren van warmteverliesberekeningen per woningtype en het standaardiseren van uitgangspunten voor ontwerp en dimensionering. Hiermee kan dubbel werk worden voorkomen en kunnen installateurs efficiënter werken.

Daarnaast werd gewaarschuwd voor het opnemen van onproportionele eisen in het Programma van Eisen. Deze eisen kunnen leiden tot hogere kosten zonder dat deze bijdragen aan betere prestaties. De voorkeur gaat daarom uit naar een uitvraag die stuurt op prestaties en kwaliteit, met voldoende ruimte voor innovatieve oplossingen vanuit de markt.

De consultatie laat zien dat kwaliteit en betaalbaarheid goed samen kunnen gaan, mits het proces slim wordt georganiseerd. Proceskosten kunnen worden beperkt door generieke werkzaamheden -zoals woningtypologieën, warmteverliesberekeningen en procesregie- waar mogelijk te standaardiseren. Tegelijkertijd blijft voldoende ruimte nodig voor maatwerk waar woningen of bewoners daarom vragen. Daarbij werd door verschillende marktpartijen opgemerkt dat bepaalde activiteiten die bijdragen aan kwaliteit, zoals onafhankelijke kwaliteitsborging en procesregie, niet vanzelfsprekend onderdeel zijn van een regulier offerte- en installatieproces. De organisatie en financiering van deze activiteiten vraagt daarom aandacht bij de verdere uitwerking van de pilot.

2.6 Een succesvolle uitvoering vraagt om een heldere samenwerking tussen partijen

Tijdens de fysieke consultatie zijn twee mogelijke organisatiemodellen besproken: een model waarin een ontzorgende partij het technische traject integraal organiseert en een model waarin een onafhankelijke procesbegeleider bewoners ondersteunt bij het maken van keuzes.

Een integrale organisatie van het technische traject door een ontzorgende partij kan bijdragen aan een efficiënter proces, één aanspreekpunt voor bewoners en een betere borging van garanties en onderhoud. Een onafhankelijke procesbegeleider daarentegen biedt meer onafhankelijkheid en keuzevrijheid voor bewoners.

Los van de organisatievorm bestaat brede overeenstemming over een aantal voorwaarden voor een succesvolle uitvoering. Marktpartijen benadrukten onder meer het belang van een transparante selectie van installateurs, duidelijke kwaliteitscriteria, borging van onderhoud en nazorg, onafhankelijke kwaliteitscontrole en de mogelijkheid voor bewoners om desgewenst een alternatieve offerte aan te vragen. Daarnaast werd aandacht gevraagd voor de samenwerking tussen leverancier, installateur en servicepartij gedurende de volledige levenscyclus van de installatie. Een heldere verdeling van verantwoordelijkheden draagt volgens de markt bij aan een hogere kwaliteit, betere continuïteit en meer vertrouwen bij bewoners.

Hoofdstuk 3 Voorbehoud en vervolg

De provincie Utrecht bepaalt, samen met het EDC en de gemeente Veenendaal, op basis van dit verslag of gaat worden aanbesteed, en zo ja, de definitieve aanbestedingsstrategie en nadere uitwerking van de opdrachtspecificaties. De marktconsultatie geeft richting aan de verdere uitwerking van de pilot in Dragonder-Oost, maar vormt nadrukkelijk geen besluit over de uiteindelijke inrichting van het aanbod. Betrokken partijen behouden zich het recht voor om de opgedane inzichten op een andere wijze te verwerken dan weergegeven in deze marktconsultatie.

De in deze terugkoppeling opgenomen inzichten zijn gebaseerd op de schriftelijke en fysieke marktconsultatie. De consultatie had tot doel de markt te raadplegen en kennis en ervaringen op te halen. Aan de inhoud van deze terugkoppeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Tot slot een woord van dank aan alle betrokken organisaties die hebben deelgenomen aan de schriftelijke en fysieke marktconsultatie. De bereidheid om praktijkervaringen, aandachtspunten en ideeën te delen getuigt van een grote mate van betrokkenheid bij het onderwerp en wordt bijzonder op prijs gesteld.